

MENINGEN

Rubriek

Niki van der Naald

DAAROM

Niki van der Naald is chef nieuws en digitaal. Zij schrijft over journalistieke keuzes. Vragen? n.vdnaald@gelderlander.nl.

Framing

Objectief zijn is een groot goed in ons dagelijks werk bij *De Gelderlander*. Het behoort tot het heiligste van het heilige in de journalistiek: alle kanten van een verhaal belichten, bij de feiten blijven en geen partij kiezen.

En toch bestaat objectiviteit eigenlijk niet. In wezen is geen enkele vorm van communicatie helemaal objectief. Als een journalist op pad gaat, verzamelt hij of zij heel veel feiten en meningen. Materiaal voor soms wel een heel boek. Alleen een selectie daarvan komt in een publicatie. Een krant en website zijn niet van elastiek, op een pagina past een beperkt aantal letters. Dus moeten journalisten hun woorden zorgvuldig tot een verhaal boetsen.

Door te knippen, te plakken, alinea's te herschikken en de in hun ogen meest relevante uitspraken naar boven te halen. Zo'n artikel, een selectie van de journalist, moet dus in balans zijn. Maar tegelijkertijd ook lekker leesbaar en nieuwswaardig zijn. Als die balans in een stuk ontbreekt, loop je het risico op 'framing': door het weglaten van feiten of het juist heel erg benadrukken van zaken zenden je woorden en beelden bewust of onbewust een boodschap uit.

Dat gebeurde deze week bij een bericht over oud-politicus Co Verdaas die voorgedragen is als nieuwe dijkgraaf. Verdaas, ooit opgestapt vanwege gedoe met reisdeclaraties, gaat voor het eerst weer een belangrijke post bekleden. Je ontkomt er niet aan om dat verleden aan te stippen. Het is een zaak die aan hem plakt en destijds veel aandacht trok. Maar moet een bericht voor meer dan de helft bestaan uit het oprakelen van die oude zaak? In ons korte krantenbericht was dat het geval. Niet goed, concluderen we achteraf. Je zet iemand neer als omstrede oud-politicus, terwijl de zaak al lang afgesloten is en het OM vaststelde dat Verdaas zichzelf niet verrijkte, maar wel onzorgvuldig handelde. Online hebben we het bericht uitgebreid met andere relevante wapenfeiten rond Verdaas.

Deze zaak toont hoe snel je als krant een beeld van iemand kan neerzetten. Het stukje over Verdaas was niet bedoeld om te framen, maar door bepaalde feiten zo nadrukkelijk en ruim op te lepelen, zet dat een toon. Een verkeerde toon. We mogen nog wat vaker in de spiegel kijken, zo blijkt.

Dit toont hoe snel je als krant een beeld van iemand kan neerzetten

Opsporing met de

Te veel mensen

krijgen opsporingsberichten zelden mee. Maar daar is wel wat aan te doen: denk 'outside the (milk)box!'

Ilse van Leiden

Opinie

Op de coldcase-afdelingen van de politie staan dossiers over langdurig vermiste personen in de kast en hangen foto's van hen aan de muur. In de gevangnissen en op reclasseringsbureau's hangen de befaamde coldcase-kalenders. Hiermee worden professionals en criminelen op onopgehelderde zaken geattendeerd.

Maar hoe zit het met de 'gewone' burger? De grootste populatie die kan uitkijken naar langdurig vermiste personen wordt niet structureel benut. Ja, iedereen kan natuurlijk op politie.nl kijken. Daar staat een overzicht van vermiste personen. Maar gaan burgers daar uit zichzelf gericht op kijken zonder dat ze daartoe getriggerd worden?

Onopgehelderde zaken moeten warm gehouden worden, dat vergroot de kans dat ze ooit nog opgehelderd worden. Alleen met professionals en criminelen gaan we het echter niet redden: er zijn in Nederland duizenden onopgeloste zaken.

Ik heb het gevoel dat we de belangrijkste en tevens grootste informatiebron onvoldoende benutten. Er zijn vele burgers met relevante informatie waarover ze reeds beschikken of die zij kunnen verkrijgen, als ze maar alert gemaakt worden. Aan de bereidwilligheid van burgers om te helpen zaken op te helderen, zal het niet liggen. Zo staat

het tv-programma *Opsporing Verzocht* steevast in de top 10 van meest bekeken programma's, delen burgers actief opsporingsberichten via sociale media en nemen zij deel aan zoekacties naar vermiste personen. Burgers reageren als je ze triggert. Oude, onopgeloste zaken worden echter maar mondjesmaat opgepakt,

want er is onvoldoende capaciteit bij de politie. Dat betekent ook dat burgers voor cold cases maar af en toe actief door de politie worden benaderd. En dan vaak via de klassieke en nieuwe media: radio, televisie, kranten en sociale media.

Dit zijn vluchtige media. Daarbij komt dat niet alle burgers via deze

Lezerspanel

Het aantal gelovigen neemt in Nederland drastisch af. Van daar onze stelling:

Het is niet meer van deze tijd dat de kerstdagen als verplichte vrije dagen in de cao's zijn opgenomen

MELVIN KÖNINGS (Ophemert)

Geen kerstbal

De kerstman, de kerstboom en de kerstcadeaus hebben geen kerstbal met het christendom te maken.

Kerst is een collectief feest in Nederland, voor gelovigen en niet-gelovigen. Een groot deel van onze bevolking doet aan dit feest mee, met ruimte voor elkaar, om samen te zijn, soms met culinaire uitpattingen en wat reflectie. Ieder-

een op zijn of haar eigen manier, gelukkig maar.

En dat werkt alleen als dat een verplichte vrije dag voor alle Nederlanders is. Dat moeten we koesteren, dat is onze cultuur en dat heeft in beginsel niets met religie te maken.

De kerstviering was er trouwens al ruim voor de komst van het christendom. Je moet cultuur en geloof niet aan elkaar verbinden,

net zoals je staat en geloof niet moet verbinden.

Religie is een individuele levensopvatting in onze vrije samenleving, laten we dat zo houden.

WILLEM MAAS (Zelhem)

Op de plaats rust

Voor mij heeft het kerstfeest helemaal niets meer met kerkelijke gevoelens te maken. Er zijn zoveel dingen waarvan je de oorsprong niet meer kent. En vaak is dat maar goed ook. Weet u nog wat de betekenis van Pinksteren en Hemelvaartsdag is? Het begin van het kampeerseizoen toch? Ik associeer kerst met gezelligheid, even rust nemen, met de

kerstboom en cadeautjes eronder, even meer aandacht voor de ander, knus en kneuterigheid, een lekker bordje en een glaasje vol. Twee dagen even geen files, even geen gekker en gejaag, geen gemoet en gemaar. Op de plaats rust. Na 363 dagen even 2 dagen voor ons zelf en dan denk ik heus ook nog wel aan de anderen die dat niet zo hebben.

Laten we er maar van genieten. En dat is toch echt geen verplichting. Prettige, gezellige rustdagen en in 2019 er weer vol gas tegenaan!

Brieven en opiniestukken
kunt u mailen naar redactie.discussie@gelderlander.nl

hulp van een melkpak

ETAN PATZ

113 PRINCE STREET

Missing Since Friday May 25th, 1979. Last seen 8 a.m., at Prince St. & West B'way.

DESCRIPTION:

Date of Birth: October 9, 1972 Male, White, 6 yrs.
Height: 40 Inches Weight: 50 lbs.
Blond Hair, Blue Eyes, Wearing Black Pilot Type Cap, Blue Corduroy Jacket, Blue Pants, Blue Sneakers with Fluorescent Stripes; Carrying Blue Cloth Bag with Elephants Imprinted.

Persons Having Any Information
Are Requested To Call

(212) 374-6913

kanalen worden bereikt. Denk aan oudere mensen die niet actief zijn op Facebook, Twitter of Instagram. En juist die oudere mensen kunnen in oude, onopgehelderde zaken een relevante kennisbron zijn. Wie weet herinneren zij zich nog iets uit het verleden of hebben zij in de loop der jaren iets ge-

hoord. Maar als niemand hen daarom vraagt, komen we dat nooit te weten.

Hoe kunnen we alle burgers nu structureler en persoonlijker betrekken bij langdurige vermissingen? Dan denk ik aan een retro-innovatieve actie waarin zaken letterlijk warm worden gehouden

▲ **Opsporingsbericht in de eerste zaak waarbij melkpakken werden ingezet.** FOTO REUTERS

door deze dagelijks door vele handen te laten glijden. Dat zou kunnen door burgers via veelgebruikte consumentenproducten te attenderen op onopgehelderde

zaken, zoals via een melkpak. De inzet van melkpakken is een eerste vorm van het betrekken van burgers bij de opsporing van vermiste personen die in de jaren 80 in de Verenigde Staten is toegepast. De 6-jarige Etan Patz verdween in 1979 toen hij voor het eerst alleen naar de schoolbus liep. In een poging hem nog te vinden, werd zijn foto in 1984 op melkpakken gedrukt. Daarna volgden er afbeeldingen van andere vermiste kinderen op melkpakken en daarnaast op andere, veel gebruikte consumentenproducten. Zo werden ook pizzadozen, boodschappentassen en reclame-enveloppen bedrukt met afbeeldingen van vermiste kinde-

► **Aan de bereidwilligheid van burgers zal het niet liggen**

ren. Dat is nog eens *outside the (milk)box* denken. Bovendien is het publiek-private samenwerking pur sang. Harde succes-cijfers van deze methodiek zijn niet bekend maar dat deze tips genereerde, is zeker. Soms zelfs een gouden tip zoals in de vermissingszaak van Bonnie Lohman. Die werd ontvoerd toen ze 3 jaar was. Vier jaar later herkende Bonnie zichzelf op de foto die op een melkpak was gedrukt. Ook een buurmeisje had haar zo herkend.

In Nederland hebben we nooit geëxperimenteerd met het op deze wijze gebruiken van consumentenproducten voor opsporingsberichtgeving. Nederlandse zuivelfabrikanten kunnen hiermee maatschappelijke betrokkenheid tonen. Misschien is de tijd daar nu rijp voor? Melk is goed voor elk.

■ Ilse van Leiden is psycholoog-criminoloog en onderzoeker bij Bureau Beke.

Commentaar

Vaasje

De VVD heeft moeite met het voorlopige Klimaatakkoord. Vooral met de maatregelen die de automobilist raken. De benzine- en dieselrijders moeten maandelijks 2 euro toeslag betalen, bovendien gaan de motorrijtuigenbelasting en de brandstofaccijns omhoog.

De milieuorganisaties en de FNV zijn ook kritisch. Uiteraard over een heel ander punt. De grote vervuilers (de industrie) ontspringen weer de dans, constateren de organisaties en daarom trekken ze zich terug.

Deze perikelen over het nationale Klimaatakkoord komen een week na de internationale klimaatconferentie in Katowice, die niet opleverde wat Nederland gehoopt had.

Uitgerkend in deze week liet premier Mark Rutte een heel ander geluid horen. Wat een geweldig land hebben we toch, zo

Deze week liet premier Rutte een heel ander geluid horen

schrijft hij in een pagina-grote advertentie die onder andere in deze krant verscheen.

Een sympathieke tekst. Hij noemt ons land een teer bezit, vergelijkt het met een vaasje 'dat we met 17 miljoen gewone en bijzondere

mensen vasthouden'.

Hij rept evenwel met geen woord over een van de grootste bedreigingen van ons 'teer bezit', namelijk de vernietiging van het milieu. Ondertussen toonde de VVD zich tijdens een debat in de Tweede kamer deze week de enige hartstochtelijke pleitbezorger van de opening van Lelystad Airport in 2020. De ingebruikname van dit vliegveld maakt groei van het luchtverkeer mogelijk, de meest vervuulende vorm van vervoer die we kennen.

In zijn open brief heeft Rutte het ook over politici die maar wat roepen, in de wetenschap dat er geen meerderheid voor te vinden is en ze zich dus nooit voor de gevolgen hoeven te verantwoorden. De premier heeft een punt. Niet elke uitlating van politici getuigt van een gezond verantwoordelijkheidsgevoel. Helaas geldt dat niet in de laatste plaats ook voor de premier en zijn partij zelf.

Peter Jansen, hoofdredacteur
(p.jansen@gelderlander.nl)

MARCEL JANSSEN (Ottersum)

Moment om te delen

De christelijke traditie van kerst is niet voor iedereen de aanleiding om dit feest te vieren. Hoewel steeds meer gelovigen hun religie de rug toekeren, blijft de wens om Kerstmis te vieren als feest van samenzijn, verbroedering en verlangen naar geloof, hoop en liefde groot. In die zin is het een prachtig moment om aan het eind van het jaar met elkaar te delen. Ja dus, voor

het behoud van deze vrije dagen en voor het dan ook extra faciliteren van mensen die nodig zijn om de maatschappij te laten draaien. Wat mij betreft maak je binnen de cao's afspraken over de wenselijkheid van meer flexibiliteit van verplichte vrije dagen. Dat kan op basis van wensen van werknemers, mogelijk gebaseerd op culturele en regionale verschillen. Maar laten

we echt enkele dagen per jaar het collectieve gevoel van vrije dagen behouden. Dat geldt wat mij betreft ook voor winkels en bedrijven. Als het even kan: dicht!

KAREL GOMMER (Elst)

In ere houden

Als je het over cultuurbehoud hebt, moet je kerst juist in ere houden. Ondanks de invoering van de kerstman, waardoor de geboorte van Jezus op de achtergrond is verdwenen, is het nog steeds van grote waarde. Gelovig of niet gelovig, de meesten brengen deze dagen door met het gezin of de familie. Om het gekaker van de 24 uursmaatschappij te doorbre-

ken, tot bezinning te komen, erbij stil te staan hoe goed we het hebben en extra aandacht te schenken aan iemand die zich eenzaam of ziek voelt. Eigenlijk precies waar kerst voor bedoeld is. Maar weet je wie wel geschapt mag worden uit de cao? Partijleider Buma, die met zijn rechtse en nationalistische uitlatingen stemmen wil wegkappen bij de PVV en

VVD. Gewoon inruilen voor vicepremier Hugo de Jonge, zodat de C in het CDA weer in ere hersteld kan worden. Ofwel, iets minder hard en wat meer hart graag.